

A LA LLETRA

Enamorats

Albert Garcia i Hernández

Malament deu estar l'amor si es continua necessitant un dia, el 14 de febrer, per a celebrar-lo, igual que el càncer, la sida, el maltractament.

Com ha anat la vessant comercial? N'han venut talismans? Tots contents? Toca!

L'editorial Flammarion (París, 2009) ha publicat una entrevista de Nicolas Truong a Alain Badiou (Rabat, Marroc, 1937), filòsof i dramaturg francès amb una llarga trajectòria combativa, propera al maoisme del 68. El títol és el mateix que el d'una pel·lícula de Jean-Luc Godard de l'any 2001: *Éloge de l'amour*. Hi ha més referències, per exemple el vers d'Arthur Rimbaud: *L'amour est à réinventer, on le sait* (ja ho sabem: cal reinventar l'amor).

Badiou pensa que la globalització també ha entrat en el camp amorós. De la mateixa manera que la ideologia actual parla sense rubor de la "guerra de mort 0", les empreses de relacions de parella proclamen "l'amor de risc 0".

Si entren en qualsevol lloc virtual, els bombardejaran amb anuncis que els garanteixen com trobar la seua mitja taronja. D'entrada, el frau ja és antic, perquè sosté l'existència d'una persona que ens "complementaria"; que en faria, de dos, un. Però allò que ens falta, ai las, ens acompanyarà tota la vida com una mancança. I gràcies!, perquè ens permet no quedar-nos aturats, sense objectius ni anhels. Però pensar que un(a) príncep(esa) blau(va) vindrà a encaixar-se'ns i a cobrir el forat és la quimera que, paradoxalment, ha desterrat avui el que Badiou anomena "l'aventura obstinada de l'amor", "la confiança feta a l'atzar".

Però, a més, com qualsevol activitat de dubtosa científicitat, aquestes empreses, no exemptes, cal suposar, d'assessoraments professionals psicològics, vesteixen la promesa d'èxit amb qüestionaris exhaustius per a trobar el company o la companya més ajustat al demandant.

És el miratge de l'estadística. En aquest cas, classificar les persones segons una simptomatologia (crec que poden anomenar-la així) deduïda de les respostes. I, com sempre, sense tindre en compte la subjectivitat: que es tracta de subjectes i no d'elements mesurables. Un qüestionari d'aquesta mena per a entrar als cossos de bombers, de policia, no evita el piròman o el torturador. En la majoria dels casos d'assassinats entre parelles és normal escoltar els veïns sorpresos perquè l'assassí era una persona normal, afable.

La maquinària actual treballa immersa en la gimnàstica sexual. L'objectiu sembla ser acumular quantitat i amb rapidesa. Normalment, els caps de setmana, no fóra cas que baixara la producció laboral. I més que mai se sent el pànic a la relació perdurable, al compromís en la construcció d'un projecte de dos.

Ferran Torrent, a la seua casa de Sedaví, davant un quadre de José Saleón sobre les seues novel·les. / JESÚS CÍSCAR

"Una llengua sense estat sempre és un problema. El català ho té complicat", expressa Torrent, que sempre ha es-

crit els seus llibres en català. "Ho tindrem difícil si no hi ha un suport clar". Una societat bilingüe, continua, "hauria d'im-

plicar poder escollir en quina llengua vols llegir o veure pel·lícules al cinema", opina. Tot i que, al cap i a la fi, diu, "la literatura, com el periodisme, té un futur incert".

L'escriptor valencià, que pu-

blica a un ritme de dues novel·les l'any, ja prepara el seu proper artefacte literari, de què no vol avançar cap detall. "El que puc dir és el que estic llegint, *Cualquier otro día*, de Denis Lehane".

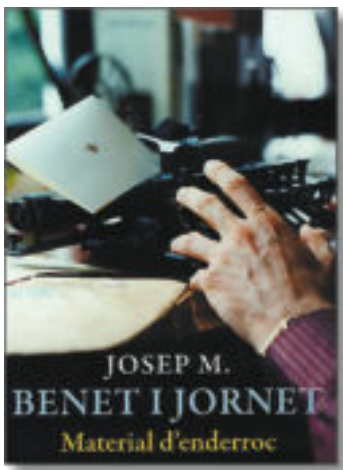
Gent, teatre i una confessió

Benet i Jornet reflexiona en el llibre 'Material d'enderrocs' sobre l'obra teatral i revela intimitats dels seus escriptors amics

JOSEP PALOMERO, València

Al cap de poques setmanes d'haver aparegut el llibre de memòries de Josep Maria Castellet, també en Edicions 62 s'han editat les del dramaturg Josep Maria Benet i Jornet. Tot i que Castellet s'adscriu a la generació dels 50 i Benet, catorze anys més jove, a la dels 60, s'hi observen bastants coincidències, no sols en la rememoració d'algun dels escriptors desapareguts (Espriu, Terenci), sinó sobretot en el to confidencial i intimista del tractament de l'evocació. El mètode d'escriptura és el mateix: tracta de furgar en els records i reconstruir els moments compartits que han sobreviscut a l'oblit, rellegant, si cal, cartes, agendes, fotografies o diaris de l'època. El text resultant és, doncs, un discurs elaborat que el memorialista salva per al lector entre els enderrocs que produeix la devastació del pas dels anys.

Material d'enderroc s'estructura en dues parts. La primera,

titulada "Gent", consta de cinc capítols. En el primer, Benet relata com va conèixer, en la seua joventut, tres escriptors senyors: Villalonga, Rodoreda i Espriu, els quals evoca més superficialment. Els quatre capítols següents, en canvi, estan dedicats als que probablement han sigut els seus grans amics: Joaquim Molas, Terenci Moix, Montserrat Roig, Joan-Lluís

Marfany i Joaquim Torres. El narrador no pot evitar anar pel mig de tots ells, amb els quals està unit per una amistat entenedora. L'admiració que sent per Molas, Marfany i Torres el fa sentir-se un autèntic idiota, i fins i tot no s'arriba a explicar per què l'han distingit fent-lo amic seu, ja que creu que mai no els podrà correspondre tanta generositat. Si en Molas (deu anys més gran) Benet reconeix un magisteri intel·lectual indiscutible, vers Marfany i Torres, professors universitaris i investigadors, sent també una gran admiració, trenada amb una amistat de pedra picada. Finalment, en els retrats de Montserrat Roig i Terenci, desapareguts fa anys, Benet ens permet conèixer escenes d'una intimitat impressionant, que emocionen i captiven el lector.

La segona part, titulada "Teatre", inclou tres peces: una evocació, un assaig i una confessió. En la primera, Benet salva dels enderrocs els teatres de ba-

rri barcelonins de la postguerra, en rememorar les funcions que es feien al de la parròquia del Carme, on va actuar fins que els canvis del començament dels seixanta.

En l'assaig següent analitza l'aparició i l'evolució a Barcelona del fet teatral al llarg dels darrers trenta anys, i hi explica que a partir de l'èxit d'*El retaule del flautista* al Capsa (1971), per contraposició amb l'anquilosada escena de Madrid dels setanta, aquest moviment teatral anomenat independent va oxigenar el teatre català fins que va assolir, durant els vuitanta, el gran canvi escènic que ha arribat fins a l'actualitat.

En la confessió final, Benet exposa com es veu ell com a autor d'obres de teatre, com construeix el text, com redacta els diàlegs, quins problemes constata quan escriu, com tracta de solucionar-los i quina evolució observa en el conjunt de la seua obra des de l'òptica de l'edat.

Però, gràcies al distanciament dels fets, Benet planteja una profunda i sincera confessió amb què recupera, com a realitat literària, no un àlbum de fotografies estàtiques en blanc i negre, sinó unes preses de la vida privada d'aquella Súper 8 familiar que també un dia es va convertir en material d'enderroc.